

Actualment, hi ha molts refugis de fauna i centres de rescat on hi viuen animals que no haurien hagut de sortir mai del seu medi, ni haver nascut en captivitat.

La Notes és una granota reportera que, a través de les seves entrevistes, pretén sensibilitzar sobre les problemàtiques derivades de la manca de responsabilitat en la tinença dels animals de companyia i també les problemàtiques derivades del tràfic il·legal de fauna.

El reportatge de la Notes

Històries d'animals de companyia escapats, abandonats o víctimes del tràfic il·legal

ADEFFA

Associació de Defensa i Estudi de la Fauna i Flora Autòctona

Il·lustracions de Judit Roma Cendra

Volem agrair la seva col·laboració a Albert Martínez del Centre de Recuperació d'Amfibis i Rèptils de Catalunya (CRARC), Cristina Valsera de Fundació Mona i Carmen Aranda.

Il·lustracions: Judit Roma Cendra @romajudit

El reportatge de la Notes és una obra d'ADEFFA (Associació de Defensa i Estudi de la Fauna i Flora Autòctona) amb il·lustracions de Judit Roma Cendra disponible a <https://adeffa.cat/wp-content/uploads/2025/06/elreportatgedelanotes.pdf> sota la llicència CC BY-NC.

Correcció, maquetació i edició: Editorial Cal Siller. calsiller.cat

1a edició: maig de 2025

DL: B 7080-2025

ISBN: 979-13-990243-1-9

Imprès amb paper

Aquest conte forma part del projecte Rescatant Oportunitats, que compta amb el suport de la Fundación Biodiversidad del Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico (MITECO) en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR), finançat per la Unió Europea - NextGenerationEU.

Hola! Em dic Notes i soc la reportera de natura de la revista *El Bassal*.
M'encanta fer reportatges d'investigació per ajudar els animals que ho necessiten.

M'han encarregat un superreportatge sobre els centres de rescat CITES.

He fet moltes entrevistes.

Sabeu què vol dir CITES?

CITES són sigles en anglès, que signifiquen Conveni sobre el Comerç Internacional d'Espècies Amenaçades de Fauna i Flora Silvestre.

Va néixer l'any 1975 i, des de llavors, molts països s'hi han anat afegint. Aquest acord serveix per protegir els animals i plantes amenaçats, controlant el seu comerç i evitant el tràfic il·legal.

Els centres de rescat CITES acullen els animals i plantes que han estat confiscats als seus propietaris perquè no han complert les lleis d'aquest acord. També es fan càrrec d'animals inclosos en el conveni CITES, abandonats o perduts.

Tinc molta informació i he d'endregar idees!

Ordenaré les entrevistes per apartats:

- Els **tirats**, són els animals abandonats.
- Els **escapistes**, són els que s'han escapat d'algun lloc.
- Els **esclaus**, són els animals víctimes del tràfic il·legal.

ELS TIRATS

El Nemo era un peix tropical d'aquari, comprat en una botiga. Es van cansar de cuidar-lo i el van tirar pel vàter; va acabar mort a la claveguera.

El Punki és un axolotl comprat per internet perquè el propietari va veure que un youtuber n'ensenyava un en un directe. Quan es va cansar de cuidar-lo, el va abandonar al riu. L'axolotl va transmetre una malaltia als amfibis autòctons d'aquell riu, que van acabar morint.

A l'illa de Gran Canària, algunes persones que tenien serps reials californianes com a animal de companyia, les van abandonar a la natura i ara són una espècie invasora que s'alimenta d'altres rèptils com el llangardaix endèmic, tot reduint dràsticament les seves poblacions. Aquesta serp cria moltíssim i causa molèsties a la població de l'illa.

El Daurat és un peix vermell i el Donatello una tortuga de Florida. Tots dos els van abandonar en una bassa, d'on varen desaparèixer els amfibis, insectes i plantes, que mantenien l'equilibri de l'ecosistema i l'aigua neta, ja que el Daurat i el Donatello se'ls van menjar o els van desplaçar.

En Panxo és una iguana i la Llum una boa que han estat criats en captivitat i els va comprar una família. Quan van marxar de vacances els van abandonar al bosc mediterrani, pensant-se que sobreviurien, però no va ser així. Aquests rèptils no sobreviuen a les baixes temperatures i a l'hivern el Panxo i la Llum es van morir.

En Carles es va comprar una cotorra argentina, ningú li va explicar que cridava molt i, un dia, tip de sentir-la, va obrir la porta de la gàbia perquè marxés al carrer.

La cotorra argentina ha acabat sent un animal invasor que s'alimenta dels brots dels arbres i causa danys als camps de fruiters i cultius. Crien en colònies i construeixen nius molt grans als parcs, que poden causar accidents si cauen. A més, els seus crits són molt molestos i desplacen altres espècies d'ocells de la ciutat.

La Mola, una piranya abandonada en una bassa, és un animal tropical que, amb el canvi climàtic, podria arribar a sobreviure en les nostres latituds.

I la Tuga, és una tortuga mossegadora que la van abandonar al riu i sobreviu sense problemes.

Tots dos són animals perillosos que poden causar lesions i mossegades greus a les persones i la desaparició d'espècies autòctones.

En Coet és un os rentador que va comprar una persona per tenir de mascota però, quan va créixer, menjava massa i es va tornar agressiu, així que el seu propietari el va deixar anar en un parc.

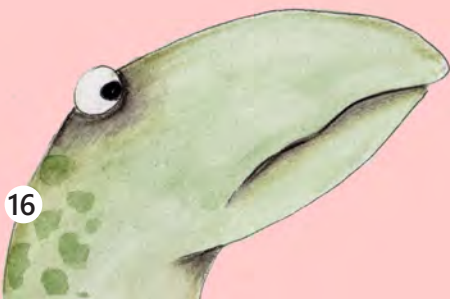
Avui dia és una espècie invasora que cria molt i desplaça les espècies autòctones, causa danys a l'agricultura, pot atacar les persones i és portador de paràsits o d'altres malalties com la ràbia.

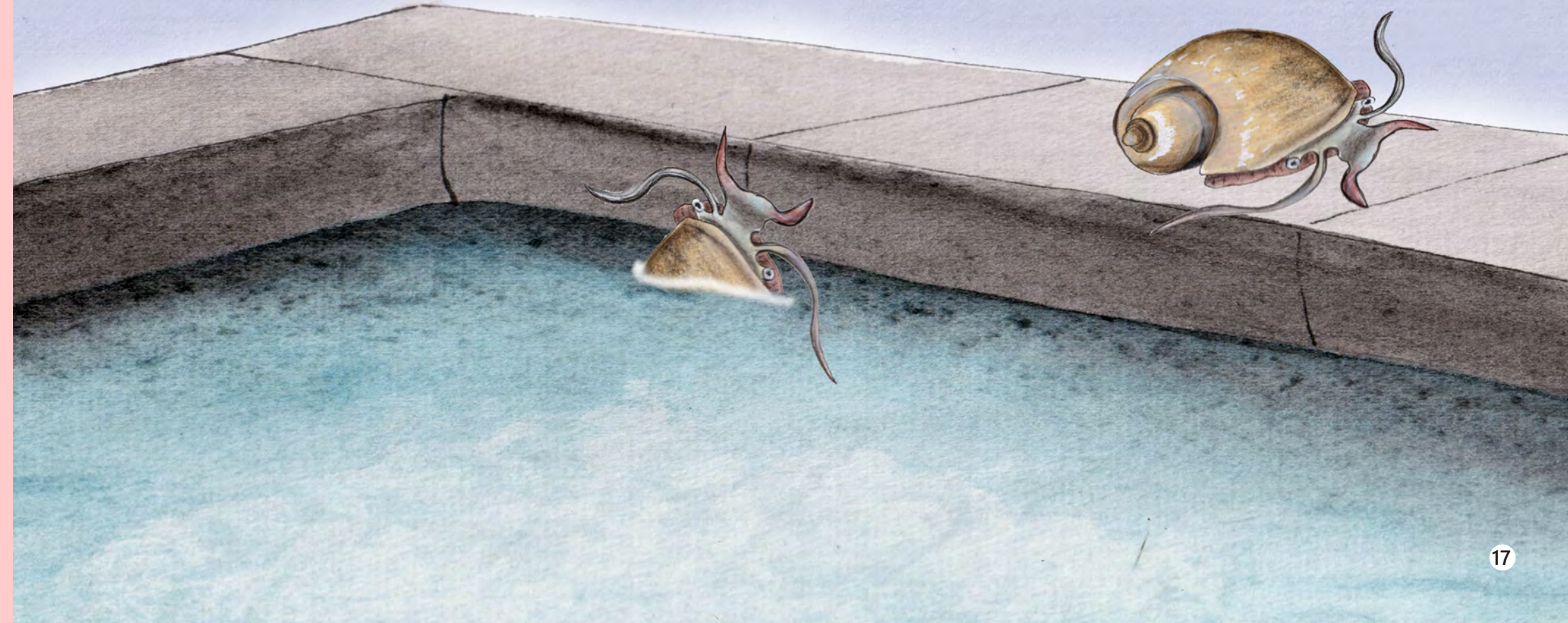

ELS ESCAPISTES

La Coco, és una agapornis que vivia en una gàbia al terrat d'una casa. No tenia cap joguina per divertir-se i els seus propietaris no li feien cas. Un dia, va aconseguir obrir la porta i es va escapar pel poble. Va passar molta gana i, al cap d'un parell de dies, la va enxampar un gat. Per sort, una persona la va poder salvar i va arribar molt mal ferida a un centre CITES, on s'està recuperant.

El cargol poma es venia per aquaris perquè és molt gran i d'un color groc vistós. Algú en va criar en un entorn natural i uns quants es van escapar. Actualment, el cargol poma és una espècie invasora herbívora que està causant danys molt greus als cultius d'arròs i a les algues aquàtiques de l'entorn que colonitza. A més, les despeses econòmiques per intentar erradicar-lo són molt altes.

La *Caulerpa cylindracea* és una alga marina procedent d'Austràlia.

A causa del transport marítim i de la seva utilització en grans aquaris, va aconseguir arribar al mar Mediterrani i actualment és una espècie invasora que es reproduïx molt i pot arribar a substituir plantes autòctones com la posidònia, que forma prats que allotgen moltes espècies marines.

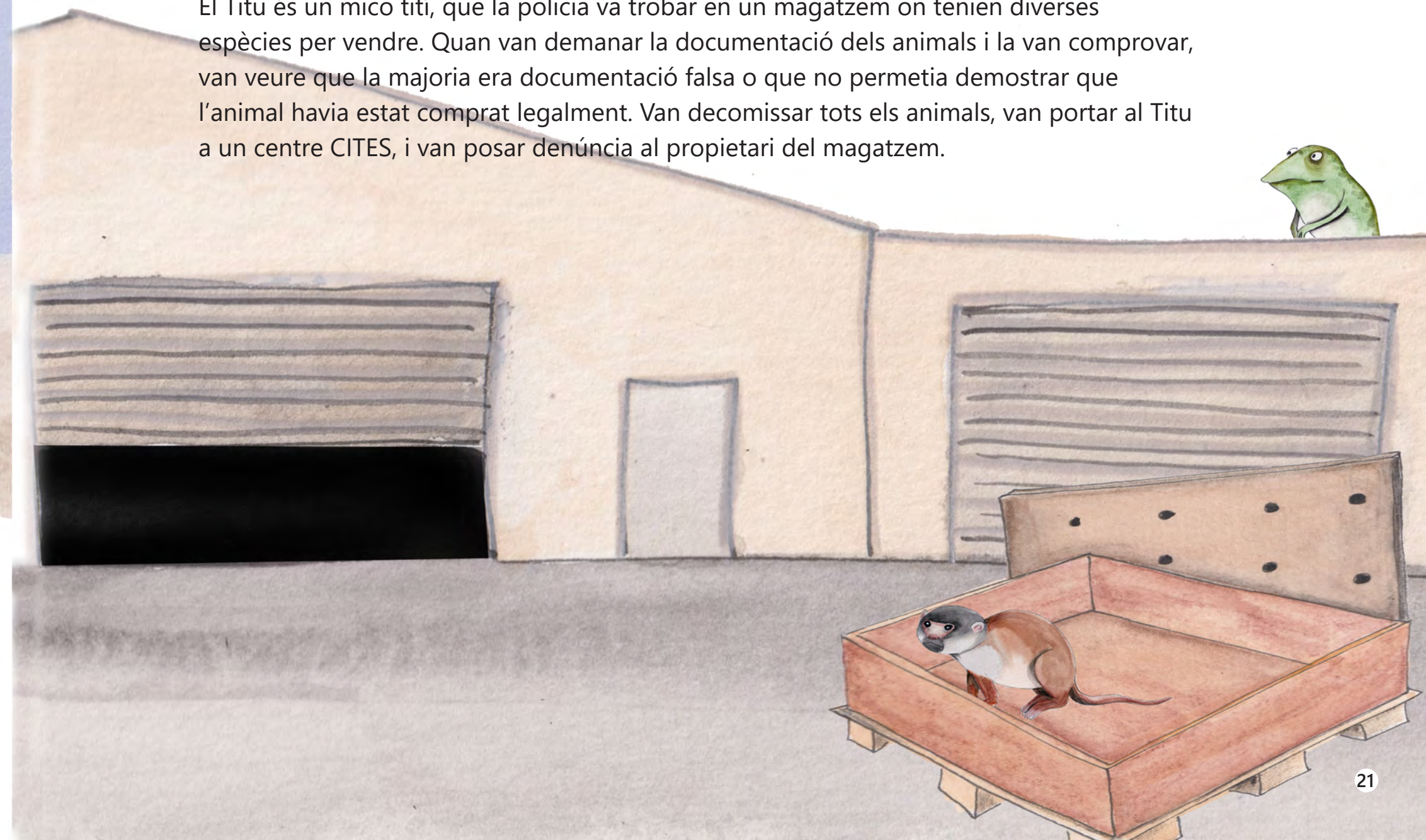
El Max és un coipú originari de Sud-amèrica que es va escapar d'algunes granges d'Europa, on el criaven per a la utilització de la seva pell. Actualment, és una espècie invasora que està causant greus problemes als hàbitats de ribera, ja que s'alimenten d'una gran quantitat de plantes i arriben a provocar-ne l'extinció local, redueix les zones de nidificació d'ocells i degraden la vora dels rius degut al seu hàbit de fer forats.

La Laura va anar a la Costa Brava i va agafar un esqueix d'una planta molt bonica, el bàlsam o ungla de gat, per plantar-la al seu jardí. El que no sabia la Laura, és que aquesta planta és una espècie invasora que es dispersa molt ràpidament, colonitza la superfície del terra i desplaça la vegetació autòctona local.

ELS ESCLAUS

El Titu és un mico tití, que la policia va trobar en un magatzem on tenien diverses espècies per vendre. Quan van demanar la documentació dels animals i la van comprovar, van veure que la majoria era documentació falsa o que no permetia demostrar que l'animal havia estat comprat legalment. Van decomissar tots els animals, van portar al Titu a un centre CITES, i van posar denúncia al propietari del magatzem.

En Beli és un ximpanzé que, quan era petit, va ser separat de la seva mare a la selva, transportat dins un vaixell i venut com animal de companyia. Va passar per diverses cases i fins i tot el van obligar a treballar a espectacles de circ quan era petit, però quan es va fer fort, el van tancar a un lloc amb molt poc espai per la resta de la seva vida. Finalment, després de vint-i-sis anys de solitud, el van poder rescatar. Actualment s'està rehabilitant juntament amb altres ximpanzés.

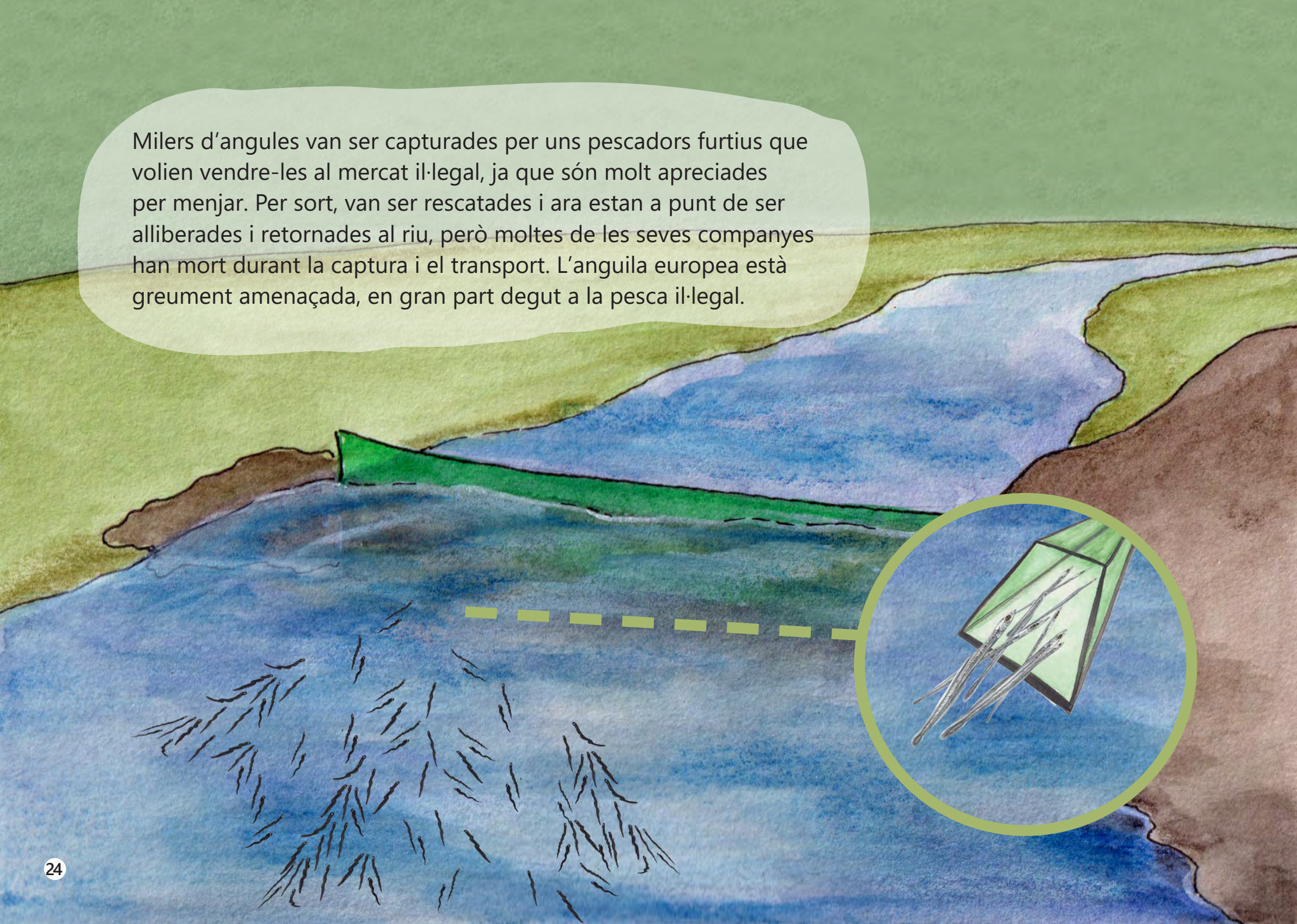

La Riu és una guacamai gorjablau, que vivia a la selva i la van capturar, quan només era un pollet, junt amb sis guacamaies d'altres espècies. Els van posar dins d'unes maletes a la bodega d'un avió per traslladar-los il·legalment a Europa.

Van ser detectats a la duana però tres dels pollets van morir durant el viatge, per les males condicions.

La Riu va arribar viva i va ser traslladada a un centre CITES, on actualment participa en un projecte de cria en captivitat, ja que el guacamai gorjablau està catalogat en perill d'extinció.

Milers d'àngules van ser capturades per uns pescadors furtius que volien vendre-les al mercat il·legal, ja que són molt apreciades per menjar. Per sort, van ser rescatades i ara estan a punt de ser alliberades i retornades al riu, però moltes de les seves companyes han mort durant la captura i el transport. L'anguila europea està greument amenaçada, en gran part degut a la pesca il·legal.

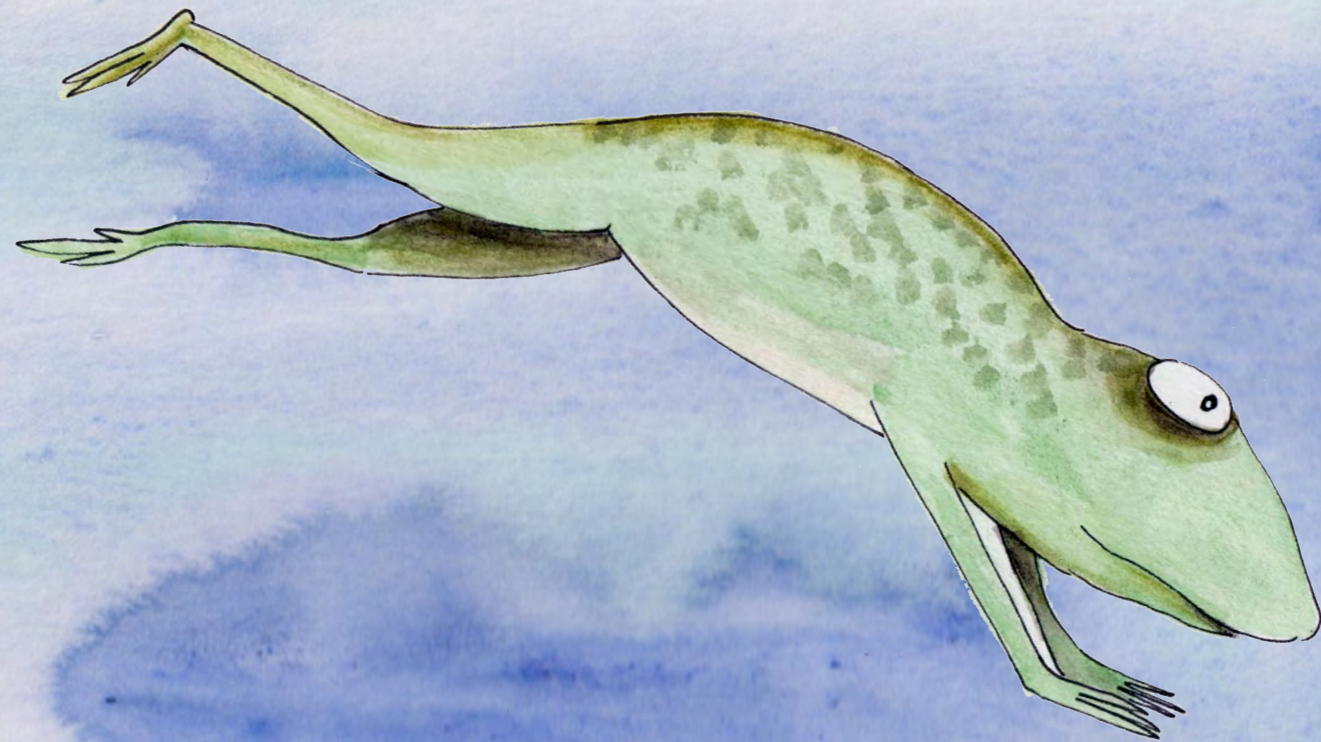

En Bala el van agafar del niu quan era un pollet i el van vendre, com si hagués nascut en captivitat, com a animal de falconeria.

SEPRONA va fer proves genètiques i va veure que el criador havia actuat malament.

Li van decomissar tots els animals i actualment en Bala viu en un centre de fauna, perquè la seva domesticació fa que sigui difícil que sobrevisqui a la natura.

CONCLUSIONS

De totes les entrevistes que he realitzat fent aquest reportatge, n'he tret algunes conclusions que poden evitar que segueixin passant aquestes històries.

Qualsevol animal de companyia ha d'estar identificat i registrat degudament als llocs establerts, perquè si es perd sigui fàcil trobar-ne el propietari, i ha d'estar adquirit amb documentació legal.

No tingueu mai cap animal il·legalment.

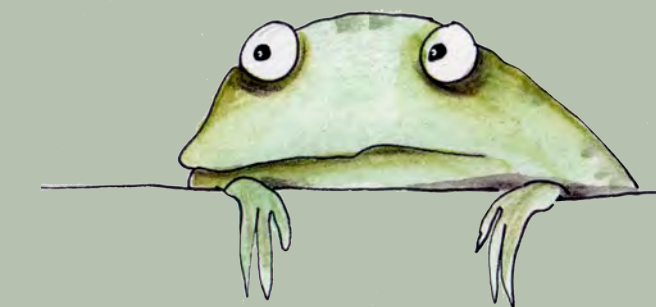
Si es detecta alguna
situació de tràfic il·legal
o maltractament
animal, cal denunciar-
ho a les autoritats.

Els botiguers i els usuaris han d'informar correctament, aportant tots els detalls necessaris.

Les vostres decisions son importants i ens afecten a tots. Informeu-vos bé.

Tornar aquests animals a l'hàbitat d'origen és molt difícil, ja que:

- Es poden transmetre malalties que al medi no existeixen.
- L'animal pot haver perdut l'habilitat de viure en estat salvatge perquè mai no n'ha après o ha oblidat els seus instints.
- Per problemes de duanes com despeses econòmiques associades i la dificultat de garantir que un cop arribats al seu país d'origen no tornin a ser víctimes del tràfic il·legal.

No us feu
responsables
(compra, adopcions,
regals, etc.) de cap
animal de companyia
si no en podeu
tenir cura durant
tota la seva vida.

Els animals no
són un caprici.

Si no podeu cuidar un
animal durant tota la
seva vida, que ja no
entri a casa vostra.

No abandoneu mai cap
animal de companyia a
la natura, pot acabar sent
invasor o morir, i els animals
no en tenen cap culpa.

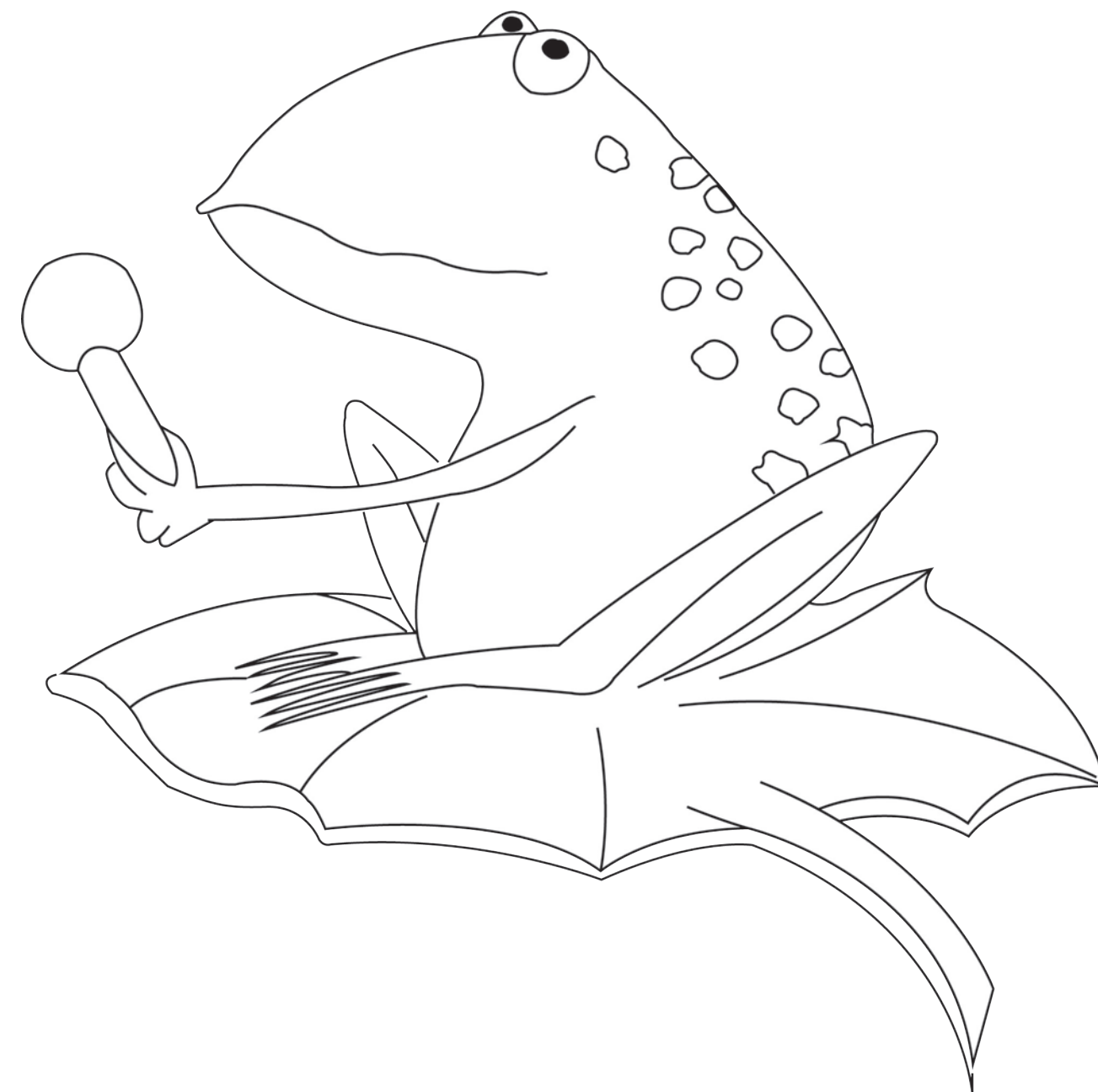

Si actueu de manera responsable, ajudareu a evitar que es repeteixin les històries que heu conegut en aquest conte, els animals i la natura us ho agrairan.

Vetllar per la vida i el benestar dels animals i les plantes està a les vostres mans.

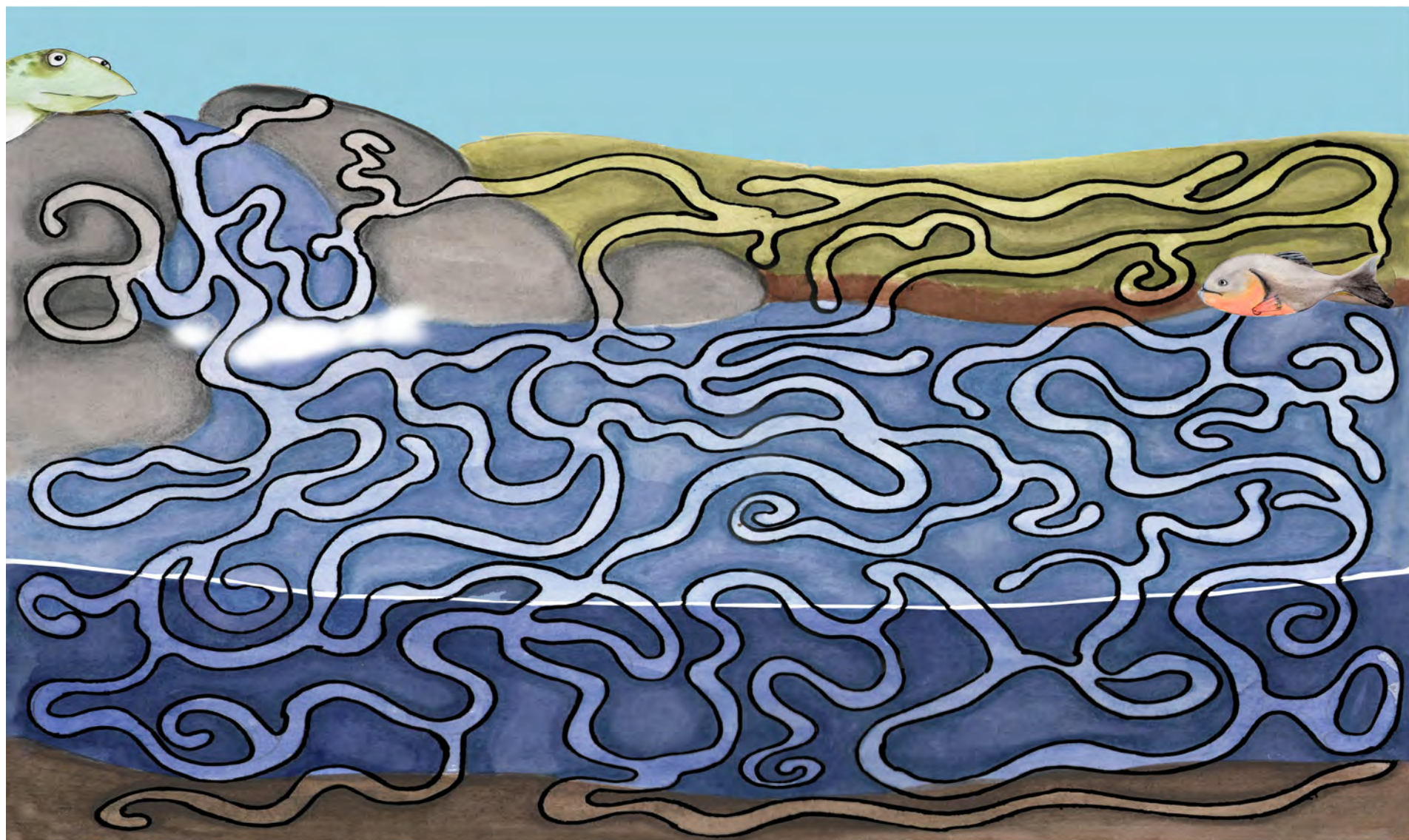
Moltes gràcies i fins aviat!

Activitats

1. Pinta la Notes.

2. Ajuda la Notes a rescatar la piranya.

3. Fes un mòbil amb aquests animals de companyia escapats, abandonats o víctimes del tràfic il·legal.

4. Fes un titella de dit o de pal amb la Notes.

